

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W TRZEBIELU (UCZESTNIK SPÓŁDZIELNI SYSTEMU OCHRONY ZRZESZENIA BPS)

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Trzebielu funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie w Banku:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Trzebielu oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Trzebielu system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) **Poziom I** to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej,;
 - 2) **Poziom II** to Komórka do spraw zgodności, Kontrola wewnętrzna sprawowana przez Bank Zrzeszający oraz inne stanowiska/komórki organizacyjne w strukturach Banku, niezależne od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I, z zachowaniem zasady unikania konfliktów interesów w realizacji czynności kontrolnych,
 - 3) **Poziom III** to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z art. 22d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
2. Schemat struktury systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony został przedstawiony w Załączniku nr 1.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Kontrola realizowana na Poziomie I pozostaje w kompetencji Banku.
2. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska lub komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na Poziomie II pozostaje w kompetencji Banku.
2. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
4. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
4. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Załączniku nr 11 do Umowy Systemu Ochrony.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Uczestnika

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich komórkach organizacyjnych funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz komórkę do spraw zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność komórce do spraw zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej lub Komitetowi Audytu Banku (jeżeli został powołany) raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Uczestnika podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.

§ 9

Rada Nadzorcza Uczestnika

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, innych komórek pełniących funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu (jeżeli został powołany) oraz Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej komórki do spraw zgodności, w oparciu o zasady opisane w rozdziale III.
4. Jeżeli w Banku został powołany Komitet Audytu, Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii tego Komitetu.
5. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
6. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;

- 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 10

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.
3. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie Ochrony funkcji audytu wewnętrznego (III poziom systemu kontroli w Banku).
4. Przepisy § 8 i 9 stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni.

III. ZASADY OCENY ADEKWATNOŚCI I SKUTECZNOŚCI KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

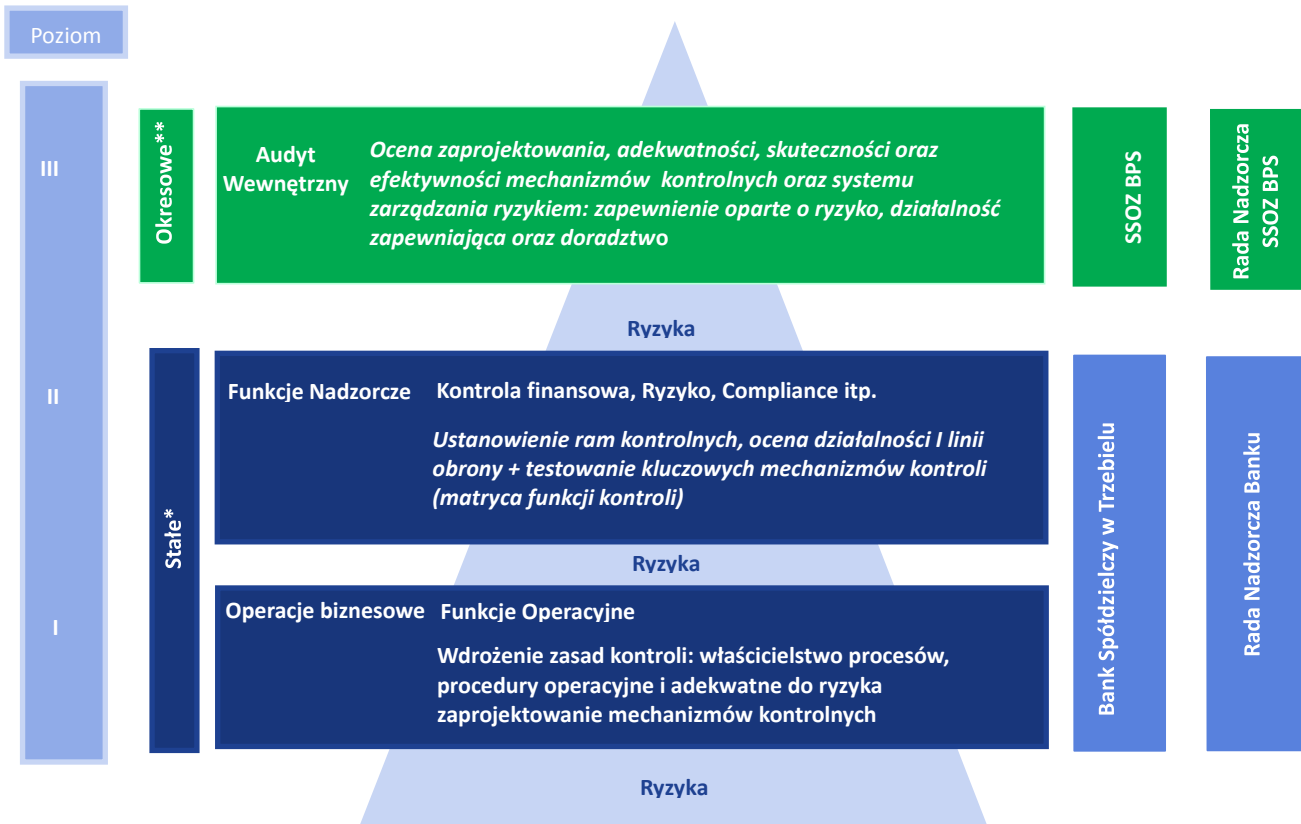
1. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, w oparciu o wskazane w ust 2 kryteria, oraz oceny działania komórki do spraw zgodności.
2. **Ustala się następujące kryteria oceny adekwatności i skuteczności kontroli wewnętrznej:**
 - 1) ocena realizacji zatwierdzonych celów strategicznych,
 - 2) osiągnięcie założeń finansowych na dany rok,
 - 3) osiągnięcie minimów wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony,
 - 4) ocena zmaterializowania się ryzyka utraty reputacji,
 - 5) wyniki kontroli/przeglądów/audytów SSOZ i audytów zewnętrznych,
 - 6) ilość błędów znaczących i krytycznych identyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
 - 7) trend w ilościach skarg klientów do KNF z uwzględnieniem trendu skarg zasadnych,
 - 8) ilość i kwota strat operacyjnych (trend),
 - 9) przekraczanie limitów z zakresie zarządzania ryzykiem, odzwierciedlających akceptowalny poziom ryzyka.
3. Kryteria, o których mowa w ust. 2 podlegają okresowej weryfikacji i aktualizacji (co najmniej raz do roku).
4. Kryteria oceny adekwatności i skuteczności kontroli wewnętrznej oraz ich okresowe aktualizacje podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.
5. Z uwagi na fakt przynależności Banku do systemu ochrony, oraz uwzględniając zapisy Ustawy o bankach spółdzielczych, III linia obrony (tj. Audyt Wewnętrzny) jest realizowany przez jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony. W związku z tym, ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana wyłącznie przez Radę Nadzorczą jednostki zarządzającej Systemem Ochrony. Ocena ta jest następnie wykorzystywana przez Radę Nadzorczą Banku do dokonania oceny całego systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Trzebielu

Załącznik nr 1

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Systemu Ochrony

*Kontrole wpisane w przebieg procesu, wykonywane regularnie.

**Audyty realizowane przez komórkę audytu wewnętrznego w oparciu o Plan Audytu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.